

COVID-19 PANDEMİYASININ MIQRASIYA PROSESLƏRİNƏ TƏSİRİ

Emiliya Yəhya qızı Hüseynova
iqtisad üzrə fəlsəfə doktoru, dosent
Mingəçevir Dövlət Universiteti

Akifə Akif qızı Ağayarova
AMEA-nın İqtisadiyyat İnstitutunun dissertantı

Xülasə

COVID-19 pandemiyası nəticəsində yerli əhalidən fərqli olaraq, miqrantlar bir çox səbəbdən daha çox əziyyət çəkirlər. Əvvəla, əmək miqrantları tərəfindən pul köçürmələri azaldığından onların ailələrinin sosial vəziyyəti ağırlaşır. İkincisi, miqrantlar karantin dövründə gündəlik gəlirlərini itirdikləri üçün özləri də maddi çətinliklə üzləşirlər. Üçüncüsü, vaxtında tibbi yardım almadıqları üçün onların koronavirusla yanaşı digər xəstəliklərə düçar olması riski də artır. Vətənə qayıtmaq imkanı olanlar öz ölkələrində karantin müddəti keçməli olduqlarından bir neçə həftə əmək prosesindən də kənar qalmış olurlar. Bütün bunlar potensial miqrantlar tərəfindən qərar qəbulu üçün ciddi siqnallardır və əmək miqrasiyası “təklifi” üçün şok effekti yaradır. COVID-19 Azərbaycandan olan əmək miqrantlarının əsas təyinat ölkələrində, xüsusən də Rusiyada iqtisadi aktivliyi azaltdığından əmək miqrantlarına olan “tələbat” da əhəmiyyətli dərəcədə azalıb. Bu amillərin hər biri Azərbaycandan əmək miqrasiyasına və mobilliyə ciddi təsir göstərib.

Açar sözlər: COVID-19, miqrasiya, tələb, təklif, əmək miqrasiyası, miqrant köçürmələri

Giriş

COVID-19 pandemiyasının miqrasiya prosesinə təsiri deyəndə biz məhz pandemiyanın miqrant köçürmələrinə təsirini nəzərdə tuturuq. Belə ki, pandemiya miqrantların həyatına, iş şəraitinə və sosial müdafiəsinə yerli əhali ilə müqayisədə daha kəskin təsir edir. Çünki miqrantların əksəriyyəti sosial müdafiə imkanlarından, keyfiyyətli səhiyyə xidmətlərindən məhrumdurlar. Pandemiya dövründə əksər dövlətlər tərəfindən işsizliyə görə müavinət və digər ödəmələr miqrantlara aid edilmədiyindən miqrantlar üçün əlavə problemlər yaranmış olur. Lakin miqrasiyanın iqtisadiyyata təsiri kanalları həm işçi qüvvəsinin yerli iqtisadiyyatı tərk etməsi (mənfi təsir), həm də miqrant köçürmələri (müsbət təsir) vasitəsilə reallaşır. Pandemiya, müharibələr, terror aktları və s. iqtisadi şok yaradan hadisələr mahiyyətə fərqli olsalar da, iqtisadiyyata təsiri mexanizmi bir-birinə oxşayır. Belə ki, səbəbindən asılı olmayaraq, miqrantların öz ölkəsinə göndərdiyi valyutanın miqdarı azalır. Bu, epidemiya səbəbindən miqrant əməyinə tələbin azalması, yaxud həmin ölkədə miqrantların fəaliyyətinə qanunvericilik səviyyəsində məhdudlaşdırıcı qoyulması və s. digər səbəbdən ola bilər. Bütün hallarda son nəticə bir-birinə oxşayır, yəni miqrant köçürmələri kəskin azalmış olur.

COVID-19 ilə bağlı mövcud vəziyyət

2020-ci ilin ilk aylarından başlayaraq yayılan COVID-19 pandemiyası səviyyəsinə çataraq, dünya iqtisadiyyatına, ölkələrarası iqtisadi əlaqələrə ciddi təsir göstərdi. Dünyada COVID-19 pandemiyasının təsir göstərdiyi proseslərdən biri də ölkələrarası, hətta ölkədaxili əmək miqrasiyasıdır. Pandemiya qarşı mübarizə tədbirləri arasında ən geniş tətbiq edilən tədbir insanların fiziki təmasını azaltmaq məqsədilə ölkələrarası sərhədlərin qapadılması və bəzi ölkələrdə şəhərlərarası hərəkətin məhdudlaşdırılması oldu. Belə tədbirlər pandemiya elan edildikdən dərhal sonra Azərbaycanda da tətbiq edildi. Ölkənin sərhədləri praktiki olaraq qapadıldı. Digər ölkələrdə olan əmək miqrantları, tələbələr xüsusi reyslərlə geri qaytarıldı.

Digər ölkələrdə Azərbaycandan olan əmək miqrantları həmin ölkələrdə virusun yayılması təhlükəsindən çəkinərək tez bir zamanda ölkəyə qayıtmağa üstünlük verdilər. Çünki Azərbaycandan

olan miqrantların üstünlük təşkil etdiyi Rusiyada, Türkiyədə, Amerikada və Avropada COVID-19 pandemiyası ilə bağlı vəziyyət daha narahatedici səviyyədə idi. Təəssüf ki, bu proses hələ də davam edir. 2021-ci ilin sentyabr ayına aid məlumatlara əsasən 220 milyona yaxın insan bu xəstəliyə yoluxub. Onlardan 4.55 milyon nəfəri vəfat edib [1]. Dünya Bankının məlumatlarına əsasən qlobal iqtisadi itki 2020-ci ildə 4 trilyon dollara yaxın olub [2]. Ölkələrarası iqtisadi əlaqələr hələ də tam bərpa olunmadığından və əksər ölkələrdə məhdudiyətlər davam etdiyindən iqtisadi itkilərin 2021-ci ildə də yüksək olacağı şübhəsizdir.

Azərbaycalı miqrantların daha çox olduğu ölkələrdə, xüsusilə Rusiya və Türkiyədə COVID-19 pandemiyasının təsirləri güclü oldu. Rusyada 2020-ci ilin mart ayının ikinci yarısından başlayaraq, davamlı olaraq yoluxma halları sürətlə artdı. Bir ay yarım ərzində yoluxanların sayı 200 min nəfəri ötdü. Azərbaycanlı miqrantların çox olduğu digər ölkədə – Türkiyədə də həmin dövr ərzində 140 mindən çox insan bu xəstəliyə yoluxdu. Belə vəziyyət iqtisadi fəaliyyət sahələrinin qapadılması və əhalinin fiziki təmasının məhdudlaşdırılması ilə bağlı tədbirləri zəruri etdi. İnsanlar arasında fiziki təmasın və iqtisadi sektorların fəaliyyətinin məhdudlaşdırılması miqrantların ya öz ölkələrinə geri qayıtmasına, ya da əmək fəaliyyətini dayandırmasına səbəb oldu. 2021-ci ilin sentyabr ayı üzrə statistik məlumatlara əsasən Rusiyada və Türkiyədə yoluxanların ümumi sayı 7 milyondan çox, ölənlərin sayı isə, uyğun olaraq, 200 minə və 63 minə yaxın olub. Hər iki ölkədə hələ ki, gündəlik yoluxma sayı 20 mindən yüksəkdir.

Azərbaycanda COVID-19 ilə bağlı vəziyyət digər qonşu ölkələrlə müqayisədə nisbətən sabit və daha az təsirli olub. Əlbəttə, bunun əsas səbəbi Azərbaycanda COVID-19 pandemiyasına daha tez və daha çevik reaksiya verilməsi, həmçinin daha ciddi məhdudiyətlərin qoyulması oldu. Ölkə rəhbərliyi bu problemi ciddi nəzarətdə saxlayaraq, səhiyyə sistemini zəruri həcmdə maliyyə vəsaiti ilə və resurslarla təmin etdi. Əhalinin sosial vəziyyətinə, həmçinin biznes subyektlərinin gəlirlərinə mümkün təsirlərin azaldılması üçün aylıq kompensasiyaların verilməsi təmin edildi. Bunun nəticəsidir ki, 2021-ci ilin sentyabr ayına olan statistik məlumatlara əsasən ölkədə bu xəstəliyə yoluxanların sayı 480 min nəfəri, bu xəstəlikdən ölənlərin sayı isə 6500 nəfəri keçməyib. Bu, hər milyon nəfərə 46 min xəstə, hər milyon nəfərə 628 ölüm faktı deməkdir. Müqayisə üçün qeyd edək ki, Gürcüstanda bu rəqəmlər, uyğun olaraq, 152 min nəfər və 2200 nəfərdir. Birinci göstərici üzrə Azərbaycan 221 ölkə arasında 100-cü, ikinci göstərici üzrə isə 97-ci yerdə qərarlaşıb. Buna baxmayaraq, əhali arasında fiziki təmasların məhdudlaşdırılması və bəzi iş yerlərinin bağlanması müvəqqəti olaraq işsizliyin səviyyəsini xeyli yüksəldib. COVID-19 həm də Azərbaycandan digər ölkələrə gedən əmək miqrantlarının mühüm hissəsinin geri qayıtmasına səbəb olduğundan ev təsərrüfatlarının gəlirlərinə ciddi təsirlər yaranıb. Belə təsirlərin hələ də davam etməsi əhalinin müəyyən hissəsinin yoxsullaşmasına səbəb ola bilər.

Beləliklə, tədqiqat zamanı COVID-19 pandemiyası nəticəsində miqrant köçürmələri kanalı ilə Azərbaycan iqtisadiyyatına mümkün təsirlər qiymətləndiriləcək. Miqrant köçürmələrinin azalması ölkədə ev təsərrüfatlarının gəlirlərini azaldığından, istehlak xərcləri, həmçinin məcmu tələb müəyyən qədər azalmış olur. Məcmu tələbin azalması isə məcmu təklifin dəyişmədiyi halda iqtisadi tarazlıq nöqtəsini sola sürüşdürmüş olur. Bu isə iqtisadiyyatda əlavə işsizliyin yaranmasına səbəb ola bilər.

Ədəbiyyata baxış

İqtisadi ədəbiyyatda müxtəlif ekzogen hadisələrin, məsələn, terror hadisələrinin, müharibələrin, epidemiyaların, təbiət hadisələrinin yaratdığı şokların iqtisadi fəaliyyət sahələrinə, o cümlədən, miqrasiyaya təsirlərinə həsr edilən tədqiqatlara rast gəlinir. COVID-19 pandemiyasının miqrasiya proseslərinə, xüsusilə əmək miqrasiyasına təsirləri BMT (UN), Beynəlxalq Əmək Təşkilatı (İLO), Avropada Əməkdaşlıq və İnkişaf Təşkilatı (OECD), Dünya Bankı (World Bank) tərəfindən geniş tədqiq edilməkdədir.

İqtisadi ədəbiyyatın müqayisəli təhlili deməyə əsas verir ki, COVID-19 pandemiyası nəticəsində:

1) çoxlu sayda insan evdə qalmağa məhkum olur, yəni faktiki məşğulların sayı, həmçinin maddəli işçilərdən gələn gəlirlər azalır;

2) çoxlu sayda əmək miqrantları öz ölkəsinə qayıtmağa məcbur olurlar və yaxud təyinat ölkəsində işləmək imkanından məhrum olurlar. Bunun nəticəsində onların gəlirləri, həmçinin öz ölkələrinə göndərdikləri maliyyənin həcmi azalır;

3) ölkədə əlavə dəyər yaradan bir neçə fəaliyyət sahəsi faktiki olaraq fəaliyyətini dayandırmış olur. Turizm sektorunun, faktiki olaraq, iflic olması nəticəsində bu sektorla bağlı olan biznes strukturlarının, o cümlədən, restoranların, otellərin gəlirləri kəskin azalır.

Tədqiqatın metodologiyası

Metodoloji olaraq hesab edəcəyik ki, istənilən ekzogen hadisənin iqtisadiyyatda yaratdığı şoklar əmək miqrasiyası prosesində tələb və təklifə təsir kanallarından ən mühümü olan təyinat ölkəsində adambaşına gəlirlərin (Rev_t^d) dəyişməsi ilə bağlıdır. Əlbəttə, belə şoklar təyinat ölkəsindəki qiymət səviyyəsindən və digər çoxsaylı amillərdən asılı ola bilər. Lakin biz əmək miqrasiyasına tələbin həcminə (Q_t^d) təyinat ölkəsindəki orta əmək haqqının (W_t^d) və adambaşına orta gəlirlərin (Rev_t^d) təsirini əsas götürəcəyik. Əmək miqrasiyasının təklifi (Q_t^s) təyinat ölkəsindəki orta əmək haqqının (W_t^d) həcmindən, miqrantın ölkəsindəki orta əmək haqqı həcmi (W_t^h) ilə yanaşı, həm də miqrantın öz ölkəsindəki gəlir həcmindən (Rev_t^h) asılı ola bilər. Əslində miqrantın öz ölkəsindəki gəlirin həcmi (Rev_t^h) miqrasiya prosesində ekzogen dəyişən olaraq, həm də əvəzləyici rolunu oynayır.

Yuxarıda qeyd edilənləri nəzərə alaraq, sadəlik üçün hesab edəcəyik ki, əmək miqrasiyasına tələb funksiyasının COVID-19 şoku nəticəsində dəyişməsi təyinat ölkəsindəki əmək haqqı ilə yanaşı, həm də daha iki komponentin – təyinat ölkəsindəki adambaşına orta gəlirlərin həcmindən və miqrantın öz ölkəsindəki adambaşına orta gəlirlərin həcmindən asılıdır:

$$Q_t = a_0 + a_1 * Rev_t^d + a_2 * Rev_t^h + a_3 * W_t^d + a_4 * W_t^h + \varepsilon_t, \quad (1)$$

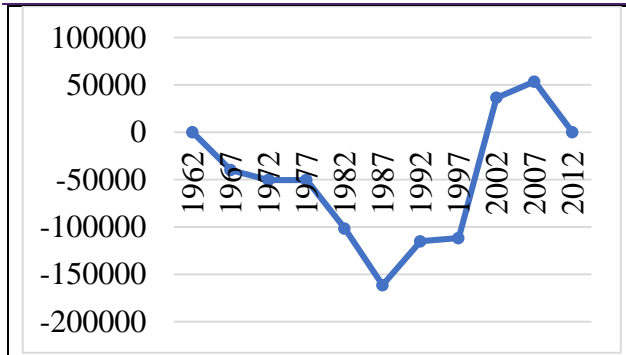
burada $a_0, a_1, a_2, a_3, a_4, a_5$ – əmsallar, ε_t – qalıqlardır.

Qeyd edək ki, (1) modelində Q_t – “miqrantların sayı” göstəricisi əvəzinə “miqrant köçürmələrinin həcmi” göstəricisi də götürülə bilər. Bu halda COVID-19 pandemiyasının miqrant köçürmələrinin həcminə olan təsir qiymətləndiriləcək. Miqrant köçürmələri isə “miqrantların cəmi sayı” və ya “bir ildəki miqrasiyanın sayı” göstəriciləri ilə əlaqəli olsa da, onlar arasında xətti asılılığın olması şübhə doğurur. Ona görə ki, əmək miqrasiyası əksər hallarda ailənin birgə yerdəyişməsi ilə baş verir və belə ailələr öz ölkələrinə maliyyə transferləri etmirlər. Buna baxmayaraq, miqrasiyanın qiymətləndirilməsi üçün “miqrantların sayı” göstəricisi əvəzinə miqrant transferlərinin götürülməsi daha doğrudur. Belə ki, transferlər əmək miqrasiyanın əsas nəticəsidir və miqrasiyanın iqtisadi təsirləri transferlər vasitəsilə reallaşır.

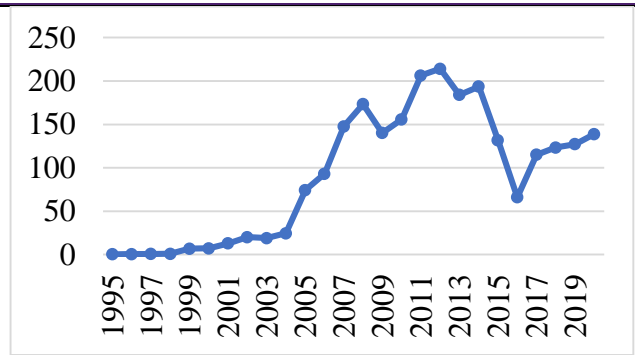
COVID-19 pandemiyasının miqrant köçürmələrinə təsirini qiymətləndirmək üçün əvvəlcə belə köçürmələrin həm təyinat ölkəsində, həm də miqrant ölkəsindəki orta əmək haqqı səviyyəsindən, həmçinin bu ölkələrdəki adambaşına orta gəlirlərdən asılılığını qiymətləndirməliyik. Belə asılılıq müəyyən edildikdən sonra COVID-19 nəticəsində bu göstəricilərin dəyişməsinə uyğun miqrant köçürmələrinin həcmi proqnozlaşdırmaq olar.

Əsas nəticələr

Müstəqillik əldə etdikdən sonra Azərbaycandan digər ölkələrə daimi yaşamaq üçün və ya əmək miqrantı kimi gedənlərin sayı kəskin artdı. Son 20 ildə gedən miqrantların (emiqrantların) sayının gələn miqrantların (immiqrantların) sayından üstün olması son dövrlərə qədər saxlanılıb. Lakin bir il ərzində emiqrantlarla immiqrantların sayı arasındakı nisbət bəzi illərdə immiqrantların üstün sayı ilə müşayiət olunub (qrafik 1).

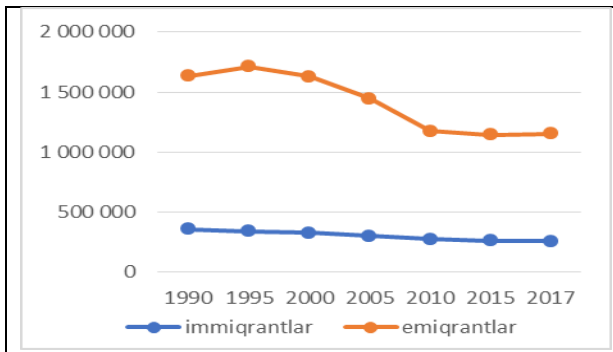

Qrafik 1. İllik immiqrasiya ilə emiqrasiyanın fərqi

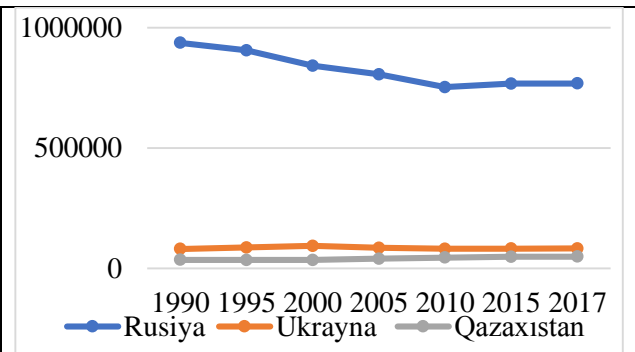

Qrafik 2. Azərbaycana göndərilən miqrant transferlərinin adambaşına həcmi (ABŞ dolları)

Lakin buna baxmayaraq, bu iki axın arasındakı fərq azalmaqdadır (qrafik 1). Azərbaycanlı miqrantların getdiyi əsas ölkələr sırasında Rusiya, Ukrayna, Qazaxıstan əsas yerləri tutur (qrafik 2).

Qrafik 3. Azərbaycandan gedən və Azərbaycana gələn miqrantların ümumi say dinamikası (nəfər)

Qrafik 4. Əsas təyinat ölkələrində Azərbaycanlı emiqrantların ümumi say dinamikası (nəfər)

Əsrin əvvəllərindən Azərbaycana gələn neft gəlirləri əhalinin gəlirlərini də xeyli artırdı. Ölkədə tikinti və xidmət sektoru sürətlə inkişaf etdi. Bunun nəticəsidir ki, 2005-ci ildən başlayaraq, digər ölkələrə əmək miqrantı kimi gedən insanların sayı azalmağa, turist kimi gedənlərin sayı isə artmağa başladı.

Cədvəl 1.

Azərbaycan vətəndaşlarının emiqrasiya etdikləri əsas ölkələr (2015-2017)

ss	Ölkələr	Emiqrantların sayı			ss	Ölkələr	Emiqrantların sayı		
		2015	2017	Fərq			2015	2017	Fərq
1	Rusiya	767339	767881	542	6	Türkiyə	16856	19918	3062
2	Ukrayna	82299	83121	822	7	İsrail	13529	13195	-334
3	Qazaxıstan	48377	49582	1205	8	İran	12007	11886	-121
4	ABŞ	19799	21606	1807	9	Qırğızıstan	4678	4584	-94
5	Almaniya	19180	19244	64	10	Fransa	4112	4173	61

Qeyd: Beynəlxalq Miqrasiya Təşkilatının məlumatları əsasında müəlliflər tərəfindən tərtib edilib

2014-cü ildə dünya bazarında neft qiymətlərinin kəskin azalması nəticəsində neft ixrac edən ölkələrdə, o cümlədən Rusiyada gəlirlərin azalması bu ölkədə əmək miqrantı olan işçilərin müəyyən hissəsinin öz ölkələrinə və ya digər ölkələrə getməsi ilə nəticələndi. Bu hal Rusiyada əmək miqrantı kimi fəaliyyət göstərən Azərbaycan miqrantlarına da aiddir. Lakin buna baxmayaraq, Azərbaycandan olan əmək miqrantlarının Rusiyada sayı kifayət qədər yüksəkdir və yüksək olmaqda davam edir.

Hətta 2015-ci ilə nisbətən Rusiyada Azərbaycandan olan miqrantların sayı əhəmiyyətli dərəcədə (542 nəfər) artıb. Həmin illərdə Ukraynaya, Qazaxıstana, ABŞ-a və Türkiyəyə gedən əmək miqrantlarının sayında da əhəmiyyətli artımlar müşahidə edilir. Lakin həmin illərdə İsrail, İran və Qırğızıstanda olan Azərbaycan miqrantlarının sayında azalma baş verib (cədvəl 1).

Azərbaycana gələn əmək miqrantları (immiqrantlar) əsasən üç ölkədən: Gürcüstan, Rusiya və Özbəkistan. Digər ölkələrdən, məsələn, Qazaxıstan, Ukrayna, Qırğızıstan, Türkiyə və Türkmənistandan da əmək miqrantları Azərbaycana gəlirlər. Lakin bütünlükdə Azərbaycana gələn əmək miqrantlarının sayı Azərbaycandan gedən əmək miqrantlarının sayından xeyli azdır.

Cədvəl 2

Azərbaycandan Rusiyaya əmək miqrasiyasına təsir edən bəzi göstəricilərin dinamikası

İllər	Rusiyada a.b. ÜDM	Azərbaycanda a.b. ÜDM	Rusiyada orta aylıq əmək haqqı (USD)	Azərbaycanda orta aylıq əmək haqqı
	$GDPPC_t^d$	$GDPPC_t^h$	W_t^d	W_t^h
2000	1771.594	655.1199	56.4	49.50827
2001	2100.353	703.6838	77.4	55.83593
2002	2377.53	763.0806	105.8	64.90434
2003	2975.125	883.734	137.5	78.80269
2004	4102.365	1045.009	186.7	101.1499
2005	5323.463	1578.402	238.8	130.6692
2006	6920.189	2473.082	264.5	166.7786
2007	9101.255	3851.438	415.2	251.4858
2008	11635.27	5574.604	549.2	333.9825
2009	8562.813	4950.295	576.8	370.7851
2010	10675	5843.534	616.3	413.0326
2011	14311.08	7189.691	687.4	461.1878
2012	15420.87	7496.295	725.7	507.1283
2013	15974.64	7875.757	839	541.8738
2014	14095.65	7891.313	907	566.6752
2015	9313.014	5500.31	817.1	455.0239
2016	8704.898	3880.739	549	313.1775
2017	10720.33	4147.09	605	307.0711
2018	11287.36	4739.842	625	320.3529
2019	11497.65	4805.754	650	373.5882
2020	10126.72	4214.311	600	416.2941

Mənbə: müəlliflər tərəfindən tərtib edilib

Nəticə

Əmək miqrasiyası ilə bağlı keçirilən çoxsaylı müzakirələr, sorğular deməyə əsas verir ki, yaxın gələcəkdə onun həcmi COVID-19 pandemiyasından əvvəlki həcmdə olmayacaq. Lakin tarixi faktlar da sübut edir ki, iqtisadi problemlər digər problemləri üstələyir və bazis rolunu oynayır. COVID-19 pandemiyası zamanı miqrasiyanın və ya turizm axınlarının azalmasında mühüm rol məhz dövlətin məhdudlaşdırıcı tədbirləri oynadı və belə tədbirlərin olmadığı şəraitdə əmək miqrasiyasının yenidən güclənəcəyi istisna edilmir. Ona görə öz ölkəsindən emiqrasiyanın azalmasını hədəf kimi qoyan hökumətlər hər şeydən əvvəl miqrasiyanın əsas səbəbi olan işsizliklə mübarizə aparmalıdır. Bu mənada Azərbaycan hökumətinin apardığı siyasət diqqətəlayiqdir. Belə ki, COVID-19 pandemiyası zamanı iqtisadiyyatın dirçəldilməsi və pandemiya əziyyəti çəkən iqtisadi fəaliyyət sahələrinə əlavə maliyyə dəstəyinin verilməsi mühüm əhəmiyyət daşıyır. Azərbaycan bu məqsədlə 3.3 milyard manat vəsait xərcləməklə yanaşı, pandemiyanın təsirinə daha çox məruz qalmış müəssisələrin vergi borclarını sildi. 1 oktyabr 2021-ci il tarixindən pandemiya ilə bağlı qoyulan çoxsaylı məhdudiyyətlərin müəyyən hissəsinin aradan qaldırılması da ölkədə iqtisadiyyatın dirçəldilməsində mühüm rol oynayacaq və əhalinin gəlirlərinin artmasına şərait yaradacaq. Məhz əhalinin gəlirlərinin artması, yeni

iş yerlərinin yaradılması, ev təsərrüfatlarının gəlirlərinin artması ölkədən əmək miqrasiyasının artmasına neqativ təsir edir.

İstifadə edilmiş ədəbiyyat

1. Sorğu veb-saytı: [Elektron resurs] URL: <https://www.worldometers.info/coronavirus>
2. Coronavirus: impact on the global economy [Elektron resurs] // Hamburg: Statista, 2021, 107 p. URL: <https://www.statista.com/topics/6139/covid-19-impact-on-the-global-economy>

E.Y.Hüseynova

*Doctor of Philosophy in Economics, Associate Professor
Mingachevir State University*

A.A.Ağayarova

candidate for PhD degree of Institute of Economics NANA

Influence of COVID-19 pandemia on migration processes

Abstract

As a result of the COVID-19 pandemic, migrants suffer more than the local population for many reasons. First of all, the social situation of their families worsens due to the reduction of money transfers from labour migrants. Second, migrants face financial difficulties due to the loss of daily income during the quarantine period. In the third place, because they do not receive timely medical care, the risk of coronavirus infection and other diseases increases. Those who have the opportunity to return to their homeland, do not participate in the labor process for several weeks, because they have to go through a period of quarantine in their country. All this is a serious signal for the adoption of decisions by potential migrants and has a shock effect on the "supply" of labor migration. Each of these factors has had a significant impact on labor migration.

Keywords: COVID-19, migration, demand, supply, labor migration, migrant remittances

Э.Я.Гусейнова

*доктор философии по экономике, доцент
Мингячевирский государственный университет*

A.A.Ağayarova

диссертант Института экономики НАНА

Влияние пандемии COVID-19 на миграционные процессы

Резюме

В результате пандемии COVID-19 мигранты страдают больше, чем местное население по многим причинам. Во-первых, социальное положение их семей ухудшается из-за сокращения денежных переводов от трудовых мигрантов. Во-вторых, мигранты сталкиваются с финансовыми трудностями из-за потери ежедневного дохода в период карантина. В-третьих, из-за того, что они не получают своевременной медицинской помощи, увеличивается риск заражения коронавирусом и другими заболеваниями. Те, у кого есть возможность вернуться на родину, на несколько недель не участвуют в трудовом процессе, потому что им приходится проходить период карантина в своей стране. Все это является серьезным сигналом для принятия решений потенциальными мигрантами и оказывает шоковое воздействие на «предложение» трудовой миграции. Каждый из этих факторов оказал значительное влияние на трудовую миграцию и мобильность из Азербайджана.

Ключевые слова: COVID-19, миграция, спрос, предложение, трудовая миграция, переводы мигрантов

Daxil olub: 21.09.2021